

Slovenski dom

Štev. 299

V Ljubljani, ponedeljek 30. decembra 1940

Leto V

Ponoči je govoril Roosevelt

Predsednik Zedinjenih držav je ob pol štirih zjutraj evropskega časa raz ožil svoje načrte

Newyork, 29. dec. o. Ves ameriški tisk piše danes samo o tem, kaj bo povedal Roosevelt. — Predsednik Zdrženih držav Roosevelt bo govoril ob 21.30 ameriškega časa, to je ob pol štirih zjutraj po našem času. Govor bodo prenašale vse ameriške radijske postaje, prav tako pa tudi največje angleške radijske postaje po vsem angleškem imperiju. Nikdo še prav ne ve, kaj bo povedal Roosevelt, vendar pa vsi listi skušajo podati glavne obrisbe tistega, kar bi Roosevelt lahko povedal.

Tako objavlja list »Newyork Herald Tribune« članek dveh uglednih ameriških publicistov, Alsopa in Kintnerja, ki pravita, da bo Roosevelt v svojem govoru odkrito in javno napadel vse tiste ljudi, ki se zbirajo okoli odbora »Amerika najprej« in okoli odbora, ki se izreka proti temu, da bi se Amerika zapletla v evropsko vojno. Oba odbora s svojimi odseki agitirata za mir. Najbrž bo Roosevelt delo teh dveh odborov označil kot poskus, da naj bi se pozornost ameriškega javnega mnenja obrnila proč od vojnih vprašanj in da bi se tako zavrila proizvodnja vojnih potrebščin v Ameriki. Roosevelt bi naj ostro nastopil proti tem ameriškim agitatorjem za mir, zlasti zaradi tega, ker meni, da je zelo nevarno preprečevati delo tistih, ki hočejo ameriške državljane stalno obveščati o veliki resnosti sedanega mednarodnega položaja. Isti list piše, da bo Roosevelt najbrž govoril tudi o novem načrtu, ki določa pomoč za Anglijo, in sicer v obliki posojil in posojanja vojnega materiala.

»Newyork Herald Tribune« piše, da bi bilo potrebno, da vse ameriško javno mnenje soglasno podpre Roosevelta pri njegovem delu in da bi njegovi načrti morali biti čimprej sprejeti. List pravi, da bi bila okozicija v ameriški kongresu proti

Rooseveltovim načrtom o pomoči za Anglijo zelo majhna.

Vsi ameriški listi menijo, da se je Roosevelt za svoje načrte odločil s tako silo in s takim prepričanjem, da nikakor ne bo mogel več odnehati ali pa se izogniti posledicam.

Washington, 29. dec. Reuter. Nocojšnji govor predsednika Roosevelta bo poslušalo okoli 80 milijonov ljudi. S tem govorom se bo predsednik Roosevelt obrnil do ameriškega naroda v zvezi z dajanjem pomoči Veliki Britaniji. Včeraj je prispele iz vseh krajev države v Washington veliko resolucij, brzojavk in zahtev.

Po izjavi Rooseveltovega tajnika Earlyja se Amerikanci v teh brzojavkah energično zavzemajo za odločno politiko, pomagati Veliki Britaniji. — Izolacionistična propaganda je delavna in se trudi, da bi okrepila opozicijo proti politiki pomaganja in se pri tem poslužuje čustev tistih, ki se bojijo vojne. Tisk ostro kritizira senatorja Vilera in njegovo majhno izolacionistično skupino v senatu. Listi podjetja Crips Haurt, ki so se v zadnjem času nagibali k izolacionistični politiki, so včeraj ostro napadli tiste Amerikance, ki so hoteli zaščititi državi osi.

List »Newyork Herald Tribune« v svojem uvodniku piše, da se je druga svetovna vojna začela in da bo Nemčija napadla sedaj, če bi se pokazala ugodna prilika, da bi ta napad mogel služiti njenim interesom. Tako pravi list, je dajanje pomoči Veliki Britaniji potrebno in izključuje vsako razpravljajanje.

Washington, 29. decembra. AA. DNB: Ameriški predsednik Roosevelt bo govoril nocoj po radiu. Govoril bo v Beli hiši ob 21.30 po ameriškem času.

Turin, 29. decembra. AA. Stefani: List »Stamp« piše o politiki predsednika Roosevelta, ki gre za to, da se Združene države sedaj zapletejo v vojno, in pravi, da stališče osi nasproti taki morebitnosti ne more biti jasnejše in da je bil ravno zaradi tega zaključen trojni sporazum.

Newyork, 29. decembra. AA. DNB: »Associated Press« je izvedel, da se je predsednik Roosevelt zaradi govora posvetoval s svojimi najbližjimi sodelavci. Roosevelt je pretresal posamezne točke govora tudi s člani ameriške vlade.

Italija in Nemčija ne moreta zaupati Rooseveltu

Rim, 29. dec. AA. Stefani. List »Popolo di Roma« odklanja manevre v smislu možnosti mira, ki bi bil sklenjen na pravični in pametni podlagi. S temi manevri gre po eni strani zato, da se oslabi vojaška odločnost osi, po drugi strani pa za to, da se izkoristi neuspeh poskusov v cilju pritegnitve Amerike v vojno. Os ne more zaupati nobeni ameriški pobudi za mir, ker ve, da je ravno Wilsonov mir povzročil sedanjo vojno. Po drugi strani pa sta Italija in Nemčija v takem moralnem in vojaškem položaju, da morata samo odklanjati kompromisen mir, ki bi bil koristen samo za demokracije, ki so izključno odgovorne za vojno. Sedanja vojna je spor med dvema svetoma, ki se izključujeta in se med seboj ne poznata. Tu ni mesta za nikakršen kompromis. Zmaga ali smrt! Toda mi smo prepričani o zmagi in odločeni, da jo dobimo z najhujšimi žrtvami in proti vsaki sili, končuje list.

Grška podmornica napadla italijanski prevoz na Jadranu

Atene, 29. dec. Atenska agencija: Mornariško ministrstvo poroča:

Grška podmornica »Papadineles«, ki ji poveljuje kapitan korvete Jatrines, je 24. decembra v Jadranskem morju napadla sovražnikove prevozne ladje, ki so prevažale iz Brindizija v Valono čete ter material. Podmornici se je posrečilo uničiti tri italijanske ladje v skupni tonazi od 25 do 30 tisoč ton. Ko so bile ladje torpedirane, so se začele potapljati. Sovražna torpedovka, ki so spremljale prevoznike ladje, so poskušale napasti grško podmornico. Toda podmornici se je s spretnim manevriranjem posrečilo uiti temu napadu in se je vrnila nepoškodovana v svoje oporišče.

Atene, 29. decembra. AA. Atenska agencija: Neki list poroča, da grškim četam v Albaniji poveljuje angleški general. Atenska agencija je pooblaščenca izjaviti, da ta vest ni točna in da vsem edincem grške vojske poveljujejo samo grški generali in častniki.

Atene, 29. decembra. AA. Atenska agencija: Uradno poročilo št. 63 vrhovnega poveljstva grške vojske pravi: Včeraj so bile izvedene posamezne uspešne operacije. Ujetih je bilo nekaj italijanskih vojakov.

Italijansko vo'no poročilo

Nekje v Italiji, 28. decembra. Stefani: Uradno poročilo št. 205 vrhovnega poveljstva italijanskih sil pravi:

V obmejnem pasu Cirenajke je začelo topništvo in patrole živahneje delovati. Na bojišču pri Bardiji so naše hitre kolone, ki sodelujejo z letalstvom, v puščavi uničile nekaj sovražnih blindiranih avtomobilov.

Dve naši torpedni letali sta napadli in zadeli neki vlačilec in eno kontratorpedovko. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Na grški fronti so akcije krajevnega značaja. Topniški ogenj je razpršil sovražnikove sile.

Letalske sile so napadle pomembna sovražnikova oporišča za preskrbovanje na Sredozemskem morju. V Vzhodni Afriki je topništvo in patrole delavno na obeh straneh. Tudi konjenica sodeluje na obeh straneh. Neki lovski oddelek je letel nizko

nad sovražnikovim ozemljem in uspešno obstreljeval sovražnikove čete na pohodu. Več mehaniziranih vozil je začelo goreti. Ta oddelek letal je spoprijel s petimi sovražnikovimi lovskimi letali tipa »Gloucester« in sestrelil eno sovražnikovo letalo. Sovražna letala so v Abesiniji bombardirala mesta. Toda ni bilo niti žrtev, niti škode. Eno naših letal se ni vrnilo.

Poročilo z naše meje

Belgrad, 29. dec. m. Tudi danes so se boji na grško-italijanskem bojišču v Albaniji nadaljevali v nezmanjšanem obsegu. Tako poročajo iz Bitolja, da v okolici Podgradca ni bilo važnih sprememb, dočim so se ob izviru reke Skumbe in Devoli ter

Angleški leta'ski napadi na podmorniška oporišča

London, 29. decembra. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča, da so angleška letala v noči od sobote na nedeljo napadla podmorniška oporišča v Lorientu in da so bombardirala razne pristaniške naprave vzdolž francoske in holandske obale.

Berlin, 29. dec. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča: Nemške pomorske edince so z uspehom napadle neki sovražni konvoj v severnem Atlantiku. Pri tej priliki je bila potopljena ladja s tonazo 5000 ton. Druga ladja je bila hudo poškodovana. Poškodovana je bila tudi neka težka sovražna križarka. Nemške pomorske edince niso utrpeli nobene škode. Neka podmornica, ki ji poveljuje kapitan korvete v Stockhoun javlja, da je do sedaj potopila 64.000 ton sovražnikovega brodogoja.

Med ogledniškim poletom je neko nemško letalo vrglo bombe na pristaniške naprave v Southamptonu. Manjši oddelek letal so napadli mesto na obali Kanala. Angleška letala niso ponoči metala na nemško ozemlje bomb. Sovražna letala so letela nad zasedenim ozemljem in ni bila napravljena nobena večja škoda. Profiletalsko topništvo je sestrelilo neko sovražno letalo.

Delež nemškega delavstva po zmagi

Berlin, 29. decembra. AA. DNB. Današnji »Völkischer Beobachter« prinaša članek vodje nemške delavske fronte dr. Leya pod naslovom: »Fronta in domovina« Članek med drugim pravi:

Veliki nemški uspehi, ki smo jih dosegli leta 1940, so prizadejali našim nasprotnikom hude udarce. Kjerkoli so Nemci naleteli na sovražnika, so ga pobili v bliskoviti vojni. Ostal je samo še en nasprotnik, ki pa se najhujši in najbolj živah od vseh. Toda on je že hudo ranjen.

V svojih nadaljnjih izjavah pravi dr. Ley, da so k tem uspehom pripomogli poleg nemških vojakov tudi ustvarjalni stanovi nemškega naroda. Velik delež pri tej zmagi ima naš delavec in vsi tisti, ki so kovali orožje in izdelovali prehrano. Vojak na bojišču in delavec doma tvo usodo, ki je vezana na dvojno zajednico. Zahvaljujoč tej zajednici se je pokazalo, da so točne trditve, da najboljši vojak na svetu razpolaga z najboljšim orožjem.

Na koncu svojega članka je dr. Ley zapisal, da se mora zadati smrtni udarec molohu svetovnega kapitalizma, ki si je nagrabil blaga povsod po svetu in s katerim bi moral razpolagati tisti, ki pošteno dela in proizvaja. Dr. Ley je nadaljeval: Kadar bomo to dosegli, boš dobil svoj pravi delež pri tem tudi ti, nemški delavec. Mi narodni socialisti pa ti objublamo še nekaj: Objublamo ti, da si boš po izvojevanju zmagi ustvaril svoje socialistične želje. Po tej zmagi boš boljše živel, ka-

kor pa si živel dosedaj. Preskrbljen boš za starost in razpolagal boš z velikimi ustanovami za obvarovanje delavskega zdravja. Imel boš priložnosti, da se boš usposabljal v svojem poklicu. Doživel boš socialno akcijo za zagotovitev zdravih in lepih stanovanj. Glej, nemški delavec, taki bodo plodovi tvoje zmage.

Združene jugoslovanskih kemikov

Belgrad, 29. dec. V mali dvorani hotela »Imperial« je bil danes dopoldne ustanovni občni zbor Združenja jugoslovanskih kemikov. Za predsednika je bil izvoljen šef kemičnega laboratorija rudnika v Trebiču, Stevan Ilić. Na običnem zboru so bila sprejeta pravila novega društva, po katerih bodo redni člani lahko postali vsi absolvirani kemiki s filozofsko ali tehnično fakulteto ali kako drugo visoko šolo. Sprejet je bil tudi sklep, da se ustanovi »Zadruga združenja jugoslovanskih kemikov za izdelavo kemičnih proizvodov.

Belgrad, 29. dec. m. Snoči so v narodnem gledališču uprizorili opero »Prodana nevesta«, ki jo je prišel gledat tudi Nj. Velj. kralj Peter II. v spremstvu guvernerja armadnega generala Kostića in načelnika glavnega general štaba.

Vesti 30. decembra

Sv. oče papež Pij XII. je včeraj posamično sprejel veleposlanike Italije, Bolivije, Čilea in Francije in poslanika Liberije, ki so mu čestitali za Novo leto.

Dansko ministrstvo za trgovino je objavilo odredbo, ki pravi, da se bo dne 3. januarja uvedlo strogo nadzorstvo glede uporabe mila. Uvedbi bodo strogo štednjo z milom.

Finska vlada je danes objavila uradno poročilo, da je v Petsamu (Pečengij) snoči zgorel samostan Ta samostan je bil eden od najstarejših na Finskem. Kraj Petsamu s svojim zalivom je znan iz finsko-sovjetske vojne in so tam finski vojski ves čas junjsko in izredno uspešno odbijali napade sovjetskih čet, ki so bile v ogromni premoči.

Ameriški pisatelj in publicist Karel Wiegand je zastopnikom tiska izjavil, da se Zedinjenim državam nikakor ni treba zaplesti v vojno.

Egiptski vojni minister je odredil, da morajo vsi mobilizirani častniki in podčastniki iz rezerve ostati še šest mesecev v službi, da bi morali biti te dni odpušteni domov. Tudi iz redne vojske ne more biti do nadaljnjega vpokojen noben častnik ali podčastnik.

Na Kitajskem je tudi zavladala ostra zima in so na božični večer v Sanghaju nabrali nad 200 smrznjenih beračev. Samo v francoski koncepciji so jih našli 100.

Mehiška vlada je objavila, da so oblasti odkrile zaroto. Zarotniki so hoteli ubiti sedanjega predsednika republike. Obласти objavljajo, da so že v novembru odkrile sledove o tej zaroti.

Švicarska letalska družba je objavila, da se bo dne 2. januarja 1941. obnovil letalski promet med švicarskim mestom Luganom in italijansko prestolnico. Švicarsko uradno poročilo pravi, da so pri obnovitvi te letalske zveze italijanske oblasti blagohotno sodelovale s švicarskimi. Ta letalska zveza bo šveci omogočila redno pošto letalsko zvezo z Južno Ameriko.

Turška vlada je zahtevala od narodne skupščine, da ji odobri nov kredit v višini 16 milijonov turških lir. To vsoto bodo porabili za naročila letal.

Srednjeameriška republika Salvador se mora boriti z velikimi gospodarskimi težavami. Ta država je namreč največ živila od izvoza kave, kajti kava je glavni pridelek te države. Računajo, da ta država letos ni mogla izvoziti najmanj 600.000 vreč kave. Zaradi stiske bo država najbrž morala zahtevati posojila v Zedinjenih državah.

Romunska vlada je pred nekaj tedni ustanovila odbor, ki naj pregleda, kako so člani raznih vlad od leta 1930. do 1940. porabljali njim poverjene vsote denarja. Odbor je ugotovil, da so popolnoma pravilno uporabljali državni denar bivši predsednik vlade Julij Maniu, general Antonescu, ki je bil enkrat nekaj mesecev vojni minister. Prav tako ni moglo ničesar očitati bivšemu propagandnemu ministru Crainicu.

Ameriške vojne ladje mislijo spremljati angleške parnike, ki bodo vozili potrebščine iz Amerike v Anglijo. Te novice so se razširile v Berlinu in v Rimu, kjer so povzročile ostre proteste proti takemu postopanju ameriških oblasti. Prav tako izjavljajo v Berlinu, da bo vsekakor preprečen skupni angleški in ameriški nastop proti irski nevtралnosti.

Mussolini je te dni sprejel prefekta iz Milana in mu naročil, da naj prebivalstvu Milana sporoči naslednje njegove besede: »Zmagali bomo prej, kakor pa se to misli.«

Bolgarija tudi računa s težavami in z dogodki, ki bi bili nevarni za Bolgarijo. Zato pospešuje organizacijo svoje obrambe. Nikdar doslej Bolgarija še ni imela tako velikega proračuna kakor letos. Največ izdatkov je določenih za vojno ministrstvo.

Madžarska vlada je odpoklicala iz Bukarešte svojega poslanika. V Budimpešti govore, da novi madžarski poslanik v Rumuniji ne bo kmalu imenovan. Tudi ta dogodek izpričuje, da se vezi med Madžarsko in Rumunijo niso zboljšale.

Ameriški listi pišejo, da so ameriške oblasti ukrenile vse potrebno, da bi se proizvodnja vojnih letal, zlasti pa lovskih, čimbolj povečala. Računajo, da bodo ameriške letalske tovarne lahko kmalu začele izdelovati 500 lovskih letal na dan.

Novi angleški zunanji minister je med prvimi diplomati v Londonu sprejel sovjetskega veleposlanika Majskega. Sovjetski listi v Moskvi pa so to novico objavili v majhni obliki in v Moskvi se poudarja, da se nikakor ne more reči, da bi se bile vezi med Anglijo in Sovjetsko Rusijo zboljšale.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 29. dec. AA. DNB. Kakor se je izvedelo, bo za novo leto amnestija za politične in druge krivice. Izvedelo se je, da bodo amnestirane osebe, obsojene pred vojaškim sodiščem.

Mraz v naši državi popušča

Belgrad, 29. dec. m. Po vsej državi je včeraj prenehal snežiti, obenem pa je v severnih krajih popustil tudi mraz, tako da se je danes zjutraj temperatura gibala med -2 in -8 stopinjami Celzija. Nizka temperatura je bila samo v severozahodnih krajih države. V Zagrebu je znašala zjutraj -2, v Belgradu pa -6. Ker je mraz popustil, se je znova poplačilo. Ozračje se je precej ohladilo na jugu ter so v Skoplju imeli danes zjutraj -19 stopinj Celzija. Ker so se vremenske razmere zboljšale, se opaža tudi že pri železniškem prometu že precejšnjo zboljšanje in vlaki nimajo

Smrtna kazen

za verižnike v Italiji

Rim, 29. decembra. Stefani: Nedeljski italijanski listi komentirajo nov red preskrbe v Italiji in predvsem poudarjajo, da pomeni ta novi red osredotočenje vsega v rokah kmetijskega ministra in ministra za gozdove, ki je v tem smislu dobil najobseirnejša pooblastila. Vse do včeraj, pravi na primer list »Voce d'Italia«, je bil mehanizem preskrbe, proizvodnje, razporeditve in potrošnje v Italiji razdeljen na več odsekov, ki so delali po lastnih smernicah in z neenakimi sposobnostmi in pristojnostmi. Zato je sedaj avtoritaja gotovo popolnoma ustvarjena in zaradi tega doslej Italija v gospodarski proizvodnji življenjskih potrebščin ni dala vsega, kar lahko da. Tako je prišlo do diktature, ki jo nalogajo vprašanja in časovne zahteve in ki bolj odgovarja duhu fašizma.

List »Popolo di Roma« pravi, da nova organizacija ne bo privedla do birokratske konstrukcije, ker jo razumejo tako, da se istočasno ugotovi zahtevi centralizacije in zunanji razgibanosti. Po drugi strani listi poudarjajo in odobravajo skrajno strogo sankcij proti tistim, ki verižijo, za katere je predvidena tudi smrtna kazen. To kazen izreka sodišče za zaščito države. Upa in verjame se, da se bo morda ta kazen uporabljala samo za tiste maloštevilne osebe in nesocialne elemente, ki si bodo gotovo premislili izvrševati zločine proti domovini. To zločinsko delo proti domovini se bo zavrla z novimi strogimi sankcijami.

Rim, 29. decembra. Stefani: Danes je bil v uradnem poročilu objavljen dekret o novem načinu prehrane. Kmetijski minister bo pristojen za vsa vprašanja nabav in porazdelitve življenjskih potrebščin za vojaštvo in za civilno prebivalstvo. Po tej novi uredbi bo kmetijski minister nadzoroval vse gospodarske ustanove, ki se bavijo s predelavo življenjskih potrebščin tako, da je določena cena življenjskih potrebščin, kakor tudi poudarjene kazni v primeru prekršitve odredb, nabav in razdelitve življenjskih potrebščin.

Mraz v Španiji

Madrid, 29. decembra. AA. Havas: Po vsej Španiji traja še naprej velik mraz. V Barceloni sta dva zmrznila. V Alinantem, kjer temperatura še ni padla pod ničlo, odkar pomnijo, je sedaj padla na -4 stopinje. Tudi v Cordobi je tak hud mraz.

Papežev blagoslov Jugoslaviji in našemu kralju

Rim, 29. dec. AA. Sveti oče Pij XII. je danes sprejel jugoslovanskega poslanika dr. Niko Miroševića-Sorga in osebe poslanstva, ki so svetemu očetu voščili novo leto. Sveti oče jim je želel srečo in podelil svoj blagoslov Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku in vsemu jugoslovanskemu narodu. Jugoslovanski poslanik

dr. Mirošević se je s svetim očetom pogovarjal pol ure. Po avdienci pri sv. očetu je z osebjem poslanstva obiskal državnega tajnika kardinala Magliona in mu voščil novo leto. Njegova ekscelencija Maglione se je prisrčno zahvalil za čestitke in želel v novem letu vso srečo.

Nocoj se je začel najhujši letalski napad na London

London, 29. dec. o. Takoj, ko se je zmrčilo, so priletela sovražna letala nad London. Reuter poroča, da je napad, ki se vedno traja, eden najhujših, kar jih je doslej bilo nad Londonom. Kot dež padajo zažigalne in težke eksplozivne bombe v vseh okrajih Londona. Podrobnosti o tem napadu doslej še niso znane.

500 radijskih postaj prenaša govor Roosevelta

Washington, 29. dec. o. Nad pet sto radijskih postaj bo nocoj prenašala Rooseveltov govor. Nad dvajset kratkovalovnih postaj bo pa prenašala govor predsednika Združenih držav v več jezikih. List »Washington Post« pravi, da bo Roosevelt izdal apel na vse ameriško prebivalstvo, da v čim večji meri pomaga Angliji.

»Zimska pomoč« v radeški občini

Lepi in posnemanja vredni zgledi, kako je treba v sedanjih težkih časih pomagati revnim

Radeče, 28. dec. Nezavidljive svetovne razmere, ki dobivajo poleg drugega izraz tudi v težkem dobavljanju oz. pomanjkanju najosnovnejših pridobitnih in življenjskih potrebščin, splošno, vplivajo zaradi gospodarske in politične povezanosti v mednarodni skupnosti tudi na našo državo s prav posebnim obsežem. Današnje državno vodstvo postavlja pred čisto drugače naloge. In v skladu z razumevanjem in izvrševanjem teh posebnih socialnih nalog, mora uravnavati družba svoje potrebe. Toda ne samo vrhovno upravno vodstvo, temveč tudi banovina in občina, ki imata radi tesnejšega stika z ljudstvom celo lažji in boljši pregled življenjskih razmer, morajo skrbno voditi nadzorstvo nad proizvodnjo in potrošnjo pomanjkajočih živil, oblačil in kuriva. Še več! Današnji čas zahteva od vsakega posameznika, ki mu je sreča dala zadostne sredstva, da pomaga tistim, ki niso prejeli toliko darov. Družba in posameznik morata roko v roki sodelovati pri vseh plemenitih akcijah bodisi v korist splošnih ali pa v pomoč posamezniku; in ena takih socialnih akcij je pomoč v lažšanju bednega položaja revnih, takojmenovana zimska pomoč.

Plemenito socialno gibanje pod geslom: »Zimska pomoč«, ki se je na pobudo našega kraljevskega doma razširilo skoro že po vseh mestih in občinah, je obrodilo tudi v naši občini že lepe sadove. Veliko socialno aktivnost kaže radeška občina zlasti pod sedanjim upravnim vodstvom, ki se dobro zaveda, da mora ona kot najtesneje zvezana upravna enotica storiti za svoje občane mnogo koristnega. Glavno karitativno delo opravlja občina z denarnimi podporami občinskim revežem, po številu preko 40, in v vzdrževanju onemoglih v hiralnici, ustanovi Nikolaja viteza pl. Gutmannsthal. Da oskrbujejo č. sestre sv. Vincencija preko 20 bolnih in onemoglih občanov, kateri si niso mogli ustvariti zadostne preskrbe za stara leta. Poleg teh stalnih podpor oskrbuje občina prebivalstvo tudi z nakupovanjem enolne krušne moke in koruze, ki jo po lastni ceni razprodaja svojim občanom. Za letošnji božič pa je razveslila reveže tudi z moko. Razdelila je med

Anglija ne meče sence na egiptsko neodvisnost

Kairo, 29. dec. AA. Reuter. Predsedništvo ministrskega sveta poroča: Nekateri v Egiptu na dva načina razumejo stavek iz Churchillovega govora, ki se glasi: »Ni bilo treba osvajat Egipta, ki je pod angleško zaščito.« Ko smo stopili v stik z Lampsonom, smo dobili od Edena pojasnilo, da ta stavek ne pomeni nič drugega kakor obveznost, ki jo je bila angleška vlada prevzela nase na podlagi pogodbe glede obrambe Egipta in da Anglija ne meče nobene sence na neodvisnost Egipta.

Angleški napad na petrolejske naprave v Rotterdamu in Anversu

London, 29. dec. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo je izdalo sledeče naknadno poročilo o delovanju angleških bombnikov v teku preteklih noči: Angleški bombniki so napadli petrolejske naprave v Rotterdamu in Anversu, kakor tudi pristanišče v Boulogneu in Cherbourgu. Dve naši letali se nista vrnila.

najpotrebnejše 450 kg enotne krušne moke in zmlete koruze.

Mnogo dobrega za uboge pa stori tudi samostan č. sester sv. Vincencija Pavelskega na Marijinem dvoru pri Radečah. Njihova dobrotljivost je znana zlasti revnim okoličanom in brezposelnim, ki si vprav pri njih potolažijo lačne želodce. Te dni pa so č. sestre namesto venca in cvetja na grob našega narodnega voditelja dr. Antona Korosca počastile spomin velikega dobrotnika ubogih z darom 500 din, ki se naj uporabi po želji dobrosternih darovalcev za olajšanje težkega zimskega življenja radeških občinskih revežev.

Pa tudi radeški trgovci so letos pokazali, da kljub drugemu javnemu mnenju niso »brez srca« za revne sloje našega kraja. Sklenili so namreč, da ne bodo poklanjali letos običajnih novoletnih daril oz. običajnih odstotkov glede na vrednost pri njih kupljenih stvari, pač pa so raje na splošno pohlvalo in priznane vse radeške javnosti podarili 4000 din za revne šoloobvezne otroke, in sicer radeški šoli 3300 din, šoli v Svibnem pri Radečah pa 700 din.

Radeška društva pa so razveselila svoje manj premožne članstvo s posredovalnim obdarovanjem sv. Miklavža, dočim si je šola izbrala kot primernejši čas za razdelitev daril božično. Po novem letu pa se odpre tudi šolska kuhinja, kjer bodo otroci dobivali brezplačno vsako jutro skodelico toplega mleka.

Vsem zasebnikom pa je dala prav lep in posnemanja vreden zgled ga Podvinec Hela, soproga pokojnega tovarnarja usnja, ki je tudi letos pokazala svoje dobro srce za uboge in sirote. Poklonila je za zimske pomoč 2000 din.

Tudi vodstvo tovarne papirja na Njivicah pri Radečah se trudi, da bi olajšalo delavstvu skrb v pridobivanju življenjskih potrebščin. Ze v drugo je razprodala po lastni ceni večjo količino enolne krušne in bele moke. Poleg tega pa je tudi letos obdarovala za božič svoje uslužbenstvo in njihove otroke.

Radeče

Občina Radeče je odkupila od g. Slapšaka Leopolda, trgovca z usnjem iz Celja, dve hiši, kateri bo podrla in tako pridobila zemljišče uporabna za staveniški prostor za nov občinski dom. Enako namerava občina podreti tudi svoje lastno poslopje, v katerem se sedaj nahaja občinska pisarna. S tem odkupom so storjeni prvi dejanski koraki, da bo mesto Radeče kmalu dobilo občinski dom, doštet našega posavskega mesta in s tem povečalo število domov, ki so v zadnjih dveh letih vzrastle v Radečah.

Iz papirnice! Po šestdesetletnem vestnem nem opravljanju ravnateljskih poslov je dal slovo svojemu položaju g. Anton Krisper, ravnatelj tovarne papirja na Njivicah pri Radečah. G. ravnatelj, ki je lansko leto slavil osemdesetletnico svojega uspešnega življenja, je bil med svojim delavstvom in uradništvom jako priljubljen, ker je bil vedno dostopen za delavčeve in nameštenske potrebe in prošnje. Njegovo dobrotljivost so vedno dobro spoznavala tudi vsa radeška in okoliška društva, katera je jubilar rad gmotno podprl bodisi z denarjem bodisi s papirjem. Zelimu mu prijetno bivanje v Radečah!

Nova avtomatska telefonska centrala v Skopliju - odprta

Skopje, 29. dec. AA. Danes dopoldne ob 11 so v novi palači direkcije pošte in telegrafa svečano izročili prometu novo avtomatsko telefonsko centralo. Svečanosti so se udeležile ugledne osebe, med njimi pomočnik bana Aleksander Cvetković, komandant armije general Ilija Drasić, skopljanski metropolit Josif, predsednik mestne občine skopljanske Mihajlovič in številni drugi. S te svečanosti so bile poslano pozdravne brožavke Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku, predsedniku kraljevske vlade in poštному ministru. Zastopnik poštne ministra, Vojislav Popović, načelnik telefonskega oddelka v ministristvu je imel govor ter izročil Skopliju novo telefonsko centralo. Nato je govoril skopljanski župan in je v imenu občine dal 30.000 din nagrade telefonistkam stare telefonske centrale.

Vroča prošnja Akademskega kluba strojnikov Podjetja naj omogočijo inženirskemu naraščanju predpisano in potrebno počitniško prakso

Slušateljem tehnične fakultete je predpisana vsa letna počitniška praksa, kjer naj bi si bodoči inženirji pridobili praktično spretnost in sposobnost izdelati to, kar konstruirajo. Pa tudi podjetja sama zahtevajo kot pogoj za sprejem v službo večmesečno ali celo večletno prakso. Vprašanje pa je, kaj naj bi si slušatelji tehnične fakultete tako prakso pridobili.

Zato si je nadel Akademski klub strojnikov (AKS) za glavno nalogo, preskrbeti svojim članom pri podjetjih mesta za počitniško prakso. Ze v prvem letu svojega delovanja pa je v tem svojem smrtelnem nalogi na velike težave. Večina podjetij je namreč sprejem počitniških praktikantov odklonila. To se je ponavljalo vsako leto, ko se je AKS obrnil nanje s podobno prošnjo. Redke so tvrdke, ki so naše člane sprejele v počitniško prakso, še redkeje so pa one, ki so praktikantom za njihovo delo dale tudi nagrado oziroma plačilo. (Tvornica vagonov in mostov v Slavovskem Brodu, J. Hutter in drug v Mariboru, TPD v Trbovljah, Willmann v Ljubljani, Maloželjezniska družba v Ljubljani.)

Jasno je, da vpliva pomanjkanje prakse na uspeh študija, zato so se letos odločili, da se že sedaj, ko se leto nagiba h koncu, obrnemo s poni-

no prošnjo na vsa strojna podjetja v državi, zlasti pa še v dravski banovini, naj nam zagotove v svojih delavnicah po nekaj mest, kjer bodo naši člani med velikimi počitnicami lahko prakticali.

Večina naših članov je iz manj premožnih družin in so doma izven Ljubljane. Zato je njihovim staršem nemogoče še med počitnicami prehranjevati svojega sina v drugem kraju, daleč proč od doma. Zato prosí Akademski klub strojnikov, ki je zato najbolj poklican, vsa strojna podjetja, da določijo že sedaj, ko se zaključujejo bilance, nekaj kredita za mezde počitniškim praktikantom. — Enako vesel bi bili, če bi naši marljiví člani prejimali za svoje delo brezplačno stanovanje in hrano. Zlasti apeliramo na vsa državna podjetja strojne stroke, naj naši prošnji ugodijo in naj počitniškim praktikantom plačajo vsaj toliko, da se bodo v času prakse lahko skromno preživljali.

Naglašamo, da je v interesu strojnih podjetij samih, da omogočijo inženirskemu naraščanju prakticanje v svojih delavnicah, ker le na ta način bomo vzgojili sposobne inženirje, ki bodo s svojimi deli lahko teknovali s tuji.

Zato naj vodstva podjetij naših prošenj, ki jih bomo v bližnjih dneh poslali, ne prezejo in nam jih ugodijo! Akad. klub strojnikov.

Lepa slovesnost na našem dvoru

Belgrad, 29. dec. m. Danes, na praznik pravoslavne mladine so bile takojmenovane »materice« tudi na dvoru. Kakor doslej vsako leto, sta tudi letos Nj. Vel. kraljica Marija in kraljevski dom oblekla in bogato obdarovala 380 revnih otrok, ki so bili danes povabljeni na dvor. »Materice« na dvoru je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj Peter II., poleg njega pa še Nj. kr. Vis. knežinja Olga ter Nj. kr. Vis. kneževic Aleksander, kneževic Nikola in knežinja Elizabeta.

Člani kraljevskega doma so se pripeljali na dvor točno ob pol 4 popoldne. Pred vhomom v stari dvor jih je sprejel in pozdravil upravnik dvora, brigadni general Jovan Leko. Ob vstopu članov kraljevske hiše v slavnostno dvorano starega dvora, kjer je bilo zbranih 380 siromašnih otrok s starši, dalje vsi mali maturanti iz posa-

meznih banovinskih mest, ki se mude že več dni kot gostje v Belgradu, je orkester kraljeve garde zaigral državno himno, vsi navzoči pa so visoke goste pozdravili s prisrčnim in dolgotrajnim vzklkanjem. Ko so člani kraljevske hiše zavzeli določene prostore, je stopila pred knežinjo Olgo učenka IV. raz. ljudske šole »Kralja Petra II.«, Radmila Maksić ter s krajšim toplim nagovorom pozdravila knežinjo Olgo, nato pa ji ovila noge z zastavo, kar je običaj pri »matericah«. Tako se morajo matere odkupiti otrokom za darila. Za učenko je v imenu malih maturantov in goslov kraljevskega doma pozdravila članke kraljevske hiše maturantinja Jelica Teofilović iz Skoplja. Potem je bil v starem dvoru izveden zelo lep umetniški in zabavni spored.

Vlom v trgovino z zlatino na Bledu - pojasnjen

Družba mednarodnih zločincev je izvršila na Bledu celo vrsto vlomov...

Bled, 29. decembra. Ze pred nekaj dnevi smo na kratko poročali v našem listu kot prvi, da so oblasti prišle na sled vlomilcem, ki so opravljali svoj tatinski posel letos poleti na Bledu.

Tako je bilo v noči od 29. na 30. avgust vlomljeno v podružnico ljubljanske tvrde A. Božič, trgovino z zlatino in urami na Bledu in so vlomilci odnesli zlatnine, dragih kamnov in ur za mnogo nad 100.000 din. O vlomilcih ni bilo dolgo nobenega sledu in ves trud oblasti je bil zastonj.

Te dni pa je prišlo do senzacionalne aracije na Bledu, ki je pojasnila, da so vlomili v trgovino z zlatino A. Božič na Bledu nevarni mednarodni vlomilci, isti pa so vlomili med drugim tudi v banovo vilo »Zlatorog« na Bledu, v vilo sv. Stefana in še v druge vile. Okoli Bleda se je gibal sumljiv mož, ki je na cesti od Lesc do Radovljice iskal priliko, kako bi vlomil v tamošnje samotne vile. Med drugim je hotel vlomiti v samotno Smitovo vilo. V bližini pa stoji vojaška straža. Vlomilec je spravlil svoj kovčeg v bližnji grm in z druge strani skušal priti v bližino vile. Mimogrede se je ustavil tudi na radovljiškem drsališču. Ko se je vračal proti svojemu cilju, je prišel približno stražarskemu mestu in vojak ga je areiral. Pred poveljstvom vojaške straže je izjavljal, da je delal na Bledu, zato so ga dostavili orožniški postaji na Bledu, ki je v njem razkrinkala silno nevarnega člana mednarodne vlomilske tolpe — Osojnika Franca, 26 let starega, ki je doma iz Rogoznice pri Ptuj, zadnji čas pa je največ živel v Gradcu in Dunaju, kjer ima tudi sorodnike. Po ostrim zaslišanju je kmalu moral priznati celo vrsto vlomov — priznal je tudi največji vlom, vlom v trgovino Božič na Bledu.

Posvet v Rosegerjevi kavarni v Gradcu

Osojnik Franc vlom na ni izvršil sam, ampak v družbi dveh sotrudnikov, ki sta se že udeleževala kot mednarodna vlomilca. Sta to v Gradcu rojena Novak Franc in Mayer Karl. Velike vloome na Bledu in v okolici so vsi trije pripravljali na posvetih, ki so jih imeli v Rosegerjevi kavarni v Gradcu. Osojnik je že več časa pred vlomom opazoval trgovino Božič na Bledu in proučil vse potrebno, nato pa je bil ves načrt dogovorjen na sestanku v Gradcu. Vsi trije so z vlakom iz Gradca odšli v Spilje, nato pa po skrivnih potih čez mejo, nakar so se z avtobusom odpeljali v Maribor. Iz Maribora so odpotovali na postajo Bled-Jezero in nato so v

Zaki čakali na ugodno priliko. Na večer vlom so dobro večerjali v restavraciji v Zaki, nato pa so mimo Milina odšli proti hotelu »Toplice«. V burni in viharni noči so nato vdrl v trgovino med polnočjo in eno uro zjutraj. Ključavnice so sneli z veliko zložitno železno palico, eno pa tudi prežagali z železno žago. Delali so z gumijastimi ročavicami in steklo na notranjih vratih sneli z demantom. V trgovino se je baje zaprl nato sam Novak, ostala dva sta pa v primerni razdalji čakala in stražila, da ne bi kdo prekalu prišel. Osojnik bi naj bil stal pri kavarni »Toplice«, Mayer pa na drugi strani hotela »Toplice«. Ukradenko blago so odnesli v kovčegu in v treh aktovkah in sicer so se motali tako previdno iz Bleda, da so hodili do postaje Bled-Jezero skoraj štiri ure. Tam so sedli ob 5.05 na vlak proti Jesenicam, toda na Jesenice niso upali, ker so mislili, da je že vlom odkrit in da je policija alarmirana. Zato so izstopili na postaji Dobrovi in odšli peš čez mejo, onstran meje pa so se z avtobusi odpeljali v Celovec. Poprej pa so se ustavili ob Vrbskem jezeru, kjer so dragocenosti in drugo sneli iz etuijev in nastavkov.

Ukradenko blago prodano na Dunaju

Osojnik vali sedaj seveda vso krivdo na ostala dva vlomilska tovariša. Pravi, da so blago odnesli na Dunaj, kjer je Novak prodal ukradenko zlatino, ure in drage kamne svojemu stalnemu židovskemu kupcu v Märzstrasse, K. prekupčevalcu s takim ukradenim in nedovoljenim blagom je odšel baje Novak sam, izkupiček pa sta delila samo Mayer in Novak. Osojniku sta dala samo 1500 mark.

Osojnik, ki je naš državljan, je živel na Dunaju nato pri svoji sestri Tereziji Hebner na Wienerstrasse 89 in se gibal nato čez mejo in zopet nazaj v Nemčijo s ponarejenim nemškim potnim listom. Osojnik med drugim še ni opraviil svoje vojaške dolžnosti in zato se je tudi skrivaj pred našimi oblastmi. V oktobru je bil tudi v Zagrebu in se je skrivaj več dni pri neki Mili Petrič na Zrinjevcu.

Družba je nato še večkrat prihajala v Jugoslavijo in vlamljala in je tako v zadnjih dneh bilo izvršenih na Bledu kar dvoje vlomov. Toda pred nekaj tedni bi naj bila Novaka v Gradcu doletela nesreča, kajti zasaden bi naj bil pri neki hotelski tatvini zlatnine. Sodisce v Gradcu ga ima sedaj v zaporih, ni pa še znano, ali je bil že obsojen.

Blejsko orožništvo je tako sedaj prišlo na sled zelo nevarni in silno izurjeni mednarodni vlomilski družbi.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Ljubljana, 29. decembra. Današnja nedelja je bila ena najbolj pustih, kar smo jih zadnje čase doživeli. Kaj malo je bilo ljudi po cestah. Tudi promenada je bila dolgačasna kot že zlepa ne. Le prav stalni sprehajalci so prišli, da se pogovore o vsem, kar jih zanima. Tudi vreme ni bilo takšno kakor je obetalo jutro. Kazalo je, da bo sonce sijalo kot v najlepšem zimskem dnevu. A le malo je pokukalo izza oblakov, pa se je spet skrillo. Nebo je bilo oblato. Smučarji so pohiteli v velikem številu na Dolenjsko, kjer je sedaj še največ snega. Poseben vlak jih je odpeljal proti dolenskim gričem. Vesele urice so spet preživeli. Krasno sonce je sijalo ves dan, vsaj tako so pravili, ko so se vrnili zvečer v Ljubljano. Tisti pa, ki so ostali v mestu, so šli v gledališče in kinematograf, ki so bili pri vseh predstavah povsem zasedeni. Tudi kavarne so imele lep obisk, kakor je pač navada ob takšnih dneh. Bolj redki pa so bili tisti, ki so mahnil v ljubljansko okolico na kolone in evičev. Visoko številko smo že pisali včeraj in zato je le še malo denarja v žepu. Držali so se bolj doma, pa so vseeno tudi preživeli nedeljo. Drsalcu so jo mahnil popoldne tja pod Čekinov grad, kjer je bilo prav živahno. Drobizja in starejših se je kar tlo. Mraz je precej popustil in samo še dobrih osem stopinj pod ničlo je čez dan kazal toplomer.

Požar v trgovini

V soboto v popoldanskem času je gorelo v znani modni trgovini Pirnat na Ajdovščini. Če ne bi ognja pravčasno opazili, bi lahko povzročil hudo škodo. — Ko so odšli v soboto popoldne prodajalci h kosilu, so še prej dobro naložili peč s premogom in drvmi, da jih ne bi zeblo, ko se bodo vrnili na delo. Naložili pa so le preveč. Dimniška cev je speljala tako, da vodi tik ob polici, na kateri so naložene škatle z manufakturnim blagom. Zaradi velikega ognja se je cev tako segrela, da so pričele tleči tudi škatle in blago v njih. Ogenj, ki je dajal precej dima, so takoj opazili. Stražnik je še z nekaterimi drugimi vdrl v trgovino. Ogenj so najprej omejili, nato pa čisto zadušili. V trgovino so bili poklicani tudi gasilci, ki pa so imeli le nalogo še natančneje pregledati, da se ne bi ogenj spet pojavil. Škoda, ki je zaradi požara nastala, je precejšnja. Zaradi dima, ki se je zajedel v blago, je pa škoda, ki jo trpi lastnik, še nekaj večja. Trgovca pa je bil k sreči zavarovan.

Zadnja pot Rudolfa Pečjaka

Danes je nastopil zadnji pot na pokopališče k Sv. Križu zgodaj umrl ravnatelj meščanske šole za Bežigradom g. Rudolf Pečjak. Pogreb je bil ob treh popoldne z Zal. Na zadnji poti so pospremili spoštovanega šolnika med ostalimi tudi naslednji predstavniki našega šolstva: banovinski inspektor Silvo Kranjc, insp. Zilnik, banovinski inspektor za meščanske šole Wagner Rudolf, referent ministrstva prosvete Rožman Maks, njegov stric dr. Gregorij Pečjak, gimnazijski ravnatelj Remec, dr. Capuder, dr. Pečovnik Pogreba so se seveda udeležili tudi vsi pokojnikovi tovariši, ravnatelj meščanske šole iz vse Slovenije. K slovesu je prihital

še prof. Arh Jože iz škofskih zavodov, ravnatelj Marijanišča dr. Pogačnik Jože in upravitelji in učitelji mnogih ljudskih šol. Pogrebne obrede je opravil katehet bežigradske meščanske šole prof. p. Tavčar ob asistenci oo. frančiškanov. Pa še mnogo drugih prijateljev in znancev je prišlo po zadnje slovo. Pevski zbor učiteljev in pevskega zbora »Ljubljance« je zapel tri pretresljive žalostinke. Na Zalahu, v cerkvi in na grobu so mu pevci zapeli v zadnji pozdrav.

Od spoštovanega pokojnika se je v imenu Slovske zveze poslovil banovinski nadzornik Ivan Strukej, ravnatelj višje meščanske šole Anton Fakin in v imenu učiteljev Makso Jovan. Govorniki so se od pokojnika poslovili na Zalahu. Na grobu pa je spregovoril svojemu ravnatelju učenec 4. razreda Roman Ivan v imenu učencev zavoda in učitelj Rožmah, ki se je od svojega predstojnika poslovil v imenu učiteljskega bežigradske šole. Grude zemlje so začele padati na krsto, prijatelji pa so žalostno zapuščali njega, ki jim je bil vedno dober tovariš, dober predstojnik, dober vodnik.

Seja ljubljanskega mestnega sveta

Jutri, v ponedeljek ob šestih popoldne bo v veliki dvorani mestnega poglavarstva seja mestnega sveta ljubljanskega. Dnevni red bo naslednji: Naznanilo predsedstva, odobritev zapisnika zadnje seje, poročilo finančnega odbora, poročilo gradbenega odbora, poročilo personalno-pravnega odbora. Na tajni seji bodo odobrili zapisnik zadnje seje in pretresli poročilo personalno-pravnega odbora.

Žrebanje gasilske loterije

Danes popoldne je bilo v Gasilnem domu žrebanje gasilske loterije. Loterijo je priredila prostovoljna gasilska četa za Ljubljano-mesto za 70-letnico svojega obstoja. Srečke so gasilci že nekaj dni prodajali po mestnih ulicah. Na važnejših križiščih ulic so imeli postavljene glavne dobiteke, motorje. Glavni dobitek avto pa so vozili po mestu. Razen navedenih dobitekov je bilo še nekaj ženskih koles, lep sivalni stroj in dva najmodernejša radio aparata. Pa še štirje motorji znamke Ardie so zelo privlačevali nakup srečk. Da je bila loterija res bogata, naj priča se to, da so gasilci zbrali razen omenjenih še 432 praktičnih dobitekov. Žrebanje je bilo najavljeno za danes in se je tudi ob prisotnosti državnega organa izvedlo. Prodanih je bilo lepo število srečk. Loterija se je gasilec gotovo izplačala. Z denarjem si bodo nakupili novega gasilnega orodja in drugih potrebščin. Dve deklici sta iz velikih žar vlekli številke tistih, ki bodo prejeli lepe dobiteke. Da bomo ustregli vsaj onim, ki nestrpno pričakujejo izida današnjega žrebanja, naj navedemo vsaj številke glavnih dobitekov:

avto št. 1710
moška kolesa št.: 23.063, 20.929, 32.330, 3.812, 4.250, 18.757, 44.941;
ženska kolesa št.: 13.371, 14.797, 27.877;
dva radio aparata št.: 27.888, 24.383;
sivalni stroj št.: 22.570;
motorji št.: 22.965, 19.528, 4.651, 20.710.
Vsi drugi dobiteki pa bodo zvedeli izžrebane številke iz ostalega dnevnega časopisa.

Od tu in tam

Proračun zagrebške občine se je občutno povečal v primeri z lanskim. Občinska uprava se je sicer trudila, da bi vse nepotrebne izdatke črtala ali pa zmanjšala razne druge, manj nujne izdatke na najnižjo stopnjo, vendar so nastale neizogibne potrebe, katere je povzročilo sedanje vojno stanje v Evropi. Posebno močno se je povečala postavka za socialno skrbstvo. V celem je proračun za 56 milijonov dinarjev večji kakor lanske.

Ponovna razprava proti morilec profesorja šulfa se je začela pred zagrebškim sodiščem. Nedavno je sodišče obsodilo morilca, bivšega policijskega agenta Zvergerja, na dosmrtno ječo, njegovega pomagača Beloševiča, ki je bil tudi policijski agent, pa na pet let robije zato, ker da je bil z napačnimi navedbami zavajal oblasti na napačno sled in s tem skušal prikriti prave morilce. Stal sedemdeset let na obsojdo Beloševiča razveljavil zato, ker je bil mož obsojen za dejanja, katerih sploh obtožen ni bil. Sodišče je moralo sestaviti novo obtožnico in začeti z novo razpravo. Obtoženi Beloševič vztrajno zatrjuje, da je čisto nedolžen in da nima z umorom nobene zveze.

Hud mraz s snežnimi zameti je povzročil še mnogo drugih skrbi prizadetim ljudem, kakor pa samo prekinjen promet. V Slavoniji, ki je znana po svojih bogatih hrastovih gozdovih, je začelo v mnogih krajih zmanjkovati drv. Ljudje so bili v mnogih primerih brez drv in so tudi božične praznike obhajali v hladnih stanovanjih. V severni Bosni pa so se začeli pojavljati volkovi v tolikšnih tropah, kakor ljudje skoraj ne pomnijo. Volkovi so naredili že velikansko škodo v stajah. Sedaj so se začeli približevati naseljem samim in zato si ljudje po nastopu mraka sploh ne upajo iz svojih domov. Tudi južna Srbija ima iste vrste nadlego. Tam pa so se krčela volkov pomožila še zavoljo tega, ker divja in Albanijska vojna in je streljanje ter eksplozije granat prepodilo zverjad na našo stran.

Sarajevska gozdarsko-kmetijska fakulteta bo začela redno delovati prihodnji mesec. 10. januarja se bodo namreč začela predavanja. Imenovani so že bili novi profesorji in dekan dr. Stanoje Nedeljković. Začasno bo fakulteta nastanjena v prostorih muslimanske kulturne organizacije Gajret. Novi dekan je izjavil za javnost, da se bo morala novo ustanovljena fakulteta boriti še z mnogimi začetnimi težavami, kajti tudi enak fakulteti v Zagrebu in Beogradu še nimata vsega, kar bi nujno potrebovali.

V Trogiru so bile danes velike slovesnosti ob 700 letnici, odkar je bila sezidana znamenita trogirska stolnica, ki je mojstrsko delo hrvaškega gradbenika Radovana. Na zidovih cerkve se je sčasoma nabralo mnogo nesnage in drugega škodljivega materiala. Zdaj so zidove očistili in tako je stolnica dobila spet svoje lepo, pristno zunanje lice. Cerkev je znova posvetil škof dr. Bonetiač, obenem pa so odkrili spomenik graditelju Radovanu, s katerim se sedaj ponosa hrvaška stavbena umetnost in tako dokazuje, da je imela že pred 700 leti odlične zastopnike, ki so izpričali stvariteljsko sposobnost hrvaškega naroda.

Železniška uprava bo začela s pogajanjem z našo domačo strojno industrijo za nakup večjega števila lokomotiv, osebnih in tovornih vagonov. Gre za 20 novih lokomotiv, 114 osebnih in 424 tovornih vagonov. Vrednost te nabave znaša okrog 150 milijonov dinarjev. Prometni minister ima namen vsa ta naročila oddati domači industriji. Če bi pa domača industrija dela ne zmogla, se bo železniška uprava morala obrniti na tujino in tam nakupiti ves nujno potrebni železniški material.

O sestavi novega občinskega odbora v Sarajevu razpravljajo bosanski časopisi. Srbsko usmerjeni listi pišejo, da bo v novi občinski upravi 20 odbornikov muslimanov, 11 Srbov, 11 Hrvatov in trije Judje. Zupana bi dobili muslimani, prvega podzupana Srbi, drugega pa Hrvatje. Sarajevski Hrvatje pa pravijo, da bi takšna razdelitev ne bila pravična in dejanskemu stanju odgovarjajoča, ker so Hrvatje po številu takoj za muslimani v Sarajevu. Zato zahtevajo zase prvega podzupana in nekaj več odbornikov, kakor pa Srbi. Da bi se izognili vsem neprijetnostim, predlagajo, da se število občinskih odbornikov razdeli v sorazmerju s številom prebivalstva posameznih narodov.

Za rojstni in godovni dan sarajevskega nadškofa dr. Ivana Sariča so prišli v nadškofijsko palačo čestitke predstavniki vseh oblasti in vseh organizacij. Tako je prišel ban Mihalčić, poveljnik armadne oblasti general Miljković, muslimanski verski poglavar reis-ul-ulema Fehim Spaho, pravoslavni metropolit Petar Zimonjić, vsi sarajevski katoliški župniki, stolni kapiteji, zastopniki katoliških prosvetnih in verskih organizacij in številni drugi. Brzojavno pa so nadškofu dr. Sariču čestitali minister dr. Miha Krek, minister dr. Šutej, hrvaški ban in drugi.

Izredni občni zbor nemške gospodarske centralne, ki je zveza vseh nemških kreditnih in gospodarskih društev v naši državi, je bil oni dan v Novem Sadu. Zborovanje je vodil dr. Tischler, ki je predlagal za svojega naslednika v društvu dr. Awenderja, voditelja znanega obnovitvenega gibanja med Nemci v naši državi. Njegov predlog je bil soglasno sprejet. Ostali odbor nemške gospodarske zveze tvorijo znani voditelji nemških političnih in gospodarskih organizacij z Vojvodine in Slavonije.

Nadzorstvo nad peko ljudske kruha bo po ostrih zagrebških občini zaradi tega, ker so prihajale stalne pritožbe, da se vsi peki ne drže na vodil in dedičev načinu mešanja moke ter do ločenih tež. Občina, ki nima na razpolago toliko osebja, da bi z njim sleherni dan in stalno mogla nadzirati vse peke v mestu, je pozvala prebivalstvo, naj za vsak primer posebej obvešča oblasti, ker bo sicer nadzorstvo brezplodno in nemogoče. Le tako bo mogoče v tem pogledu narediti potreben red.

Novo skupino ponarejevalcev dolarskih čekov so prijeli v Glini na Hrvaškem. Pojavljali so se začeli v večjem številu dolarski čeki, kateri so bili v bankah pravilno vključeni, le da so bile številke prenearejene Goljufe so začeli zasledovati v Sušaku, od tam pa je vodila sled v Glino. Kmalu so organi policije izvedeli za dva bogata Glinčana, ki so ju potem obiskali, seveda preoblečeni v civiliste, z namenom, da bi kupili od njiju čke. Glinčana sta šla na limanice in tako so ju razkrinkali. Imela sta doma več čekov, na katerih sta povečala število dolarjev od 10 na 1000 in podobno. Imela sta poseben aparat, da sta svoje delo temeljito opravila in celo za oko strokovnjaka skoro neopazno. Preiskava je spravila na dan še nekega drugega udeleženca, iščejo pa še nekoga, ki je v zadnjem času nakupil več nepremičnin okrog Gline. Niti pa vodijo še v Subotico in v Sušak. Ponarejalci so kupovali dolarske čke od ljudi, ki imajo svoje rojake v Ameriki in so od njih dobivali v pisnih čke. Zasebnikom so jih radi prodajali zato, ker so dobili zanje več, kakor pa so dale banke.

Dogodek, o katerem zdaj po Ljubljani šušljajo...

Težki milijoni čakajo, kdo jih bo podedoval

Zanimiva zgodba Kamničana, ki si je v Ameriki nabral ogromno premoženje, a dedičev ni imenoval

Zivljenje je večer lov za srečo. Toda tudi naključje dostikrat lahko človeku prinese srečo, v kolikor seveda zlato pomeni srečo. Zlasti se človeku prileže velika in bogata dediščina daljnega sorodnika tam v »bajni« deželi.

Okrog leta 1850 se je izselil iz okolice Kamnika tam proti Tuhinjski dolini podjeten fant v vabljivo deželo Ameriko. Utiral si je pot kot kolonist najprej v Južni Ameriki, kmalu se je pa preselil v Severno Ameriko. Nakupoval je zemljišča, parceliral jih in prodajal. Kopal je zlato, uredil velikansko farmo in se konec koncev tudi oženil z ameriško bogatajšinjo. To je bilo približno v letih 1860—1870. Avstrijski listi na Dunaju so se tedaj spomnili tega našega rojaka z daljšim člankom. Omenili so seveda bolj na kratko, da je to Slovenec iz Kamnika, na dolgo in široko pa so opisovali, da je to podjeten Avstrijec! Kamničanu je bogastvo silno naraslo. Pozabil je popolnoma na domovino, amerikaniziral svoje ime in tudi umrl v Ameriki. Njegovi potomci so razmnožili to bajno bogastvo še bolj.

Usoda pa je hotela, da so vsi ti potomci izumrli brez sorodnikov, premoženje je pa ostalo ter znaša danes po površni cenitvi okrog 50 milijonov dinarjev samo v premoženjih, nepremičnin pa še niso ocenili.

Dediči brez dokazil

Amerika išče sedaj že dve leti dediče. Skupina dedičev tam od Kamnika se poteguje za to

zapuščino, toda doslej še vedno brez uspeha. Treba je dokazati sorodstveno zvezo med izumrlo skupino in še živečo skupino dedičev. To bi bilo pač najlažje dognati iz zapisov iz rojstne knjige domačega župnega urada. Nesreča je hotela, da je požar sredi preteklega stoletja uničil župnišče in tudi vso župnijsko knjižnico, arhiv in sploh vse važne listine. Dediči so torej brez dokazil.

Skupina treh ljubljanskih odvetočnikov se je sedaj spet lotila te stvari. Članek v avstrijskih (dunajskih) listih je tedaj navajal natančno rojstni kraj tega bogatega amerikaniziranega Slovenca. Pisec se seveda ni zavedal, da bo vprav članek nekoč služil kot dokaz upravičenosti do večsto-milijonske dediščine.

Pred dvema mesecema je odšel na Dunaj kot odposlanec teh treh odvetočnikov nek časnikar, da pregleda liste dunajske liste od leta 1860—1870 v vseh mogočih arhivih ter ugotovi natančno čas, število lista in datum, kdaj je list izšel, ter tudi prepriše ves članek. Časnikar je ugotovil, da se je med tem časom ta rod upravičencev do dediščine razdelil deloma na kamniško okolico, deloma na Zasavje, deloma pa se je tudi razkropil drugam po svetu.

Ker pa je ves postopek precej drag, so ti trije ljubljanski odvetočniki sklenili voditi vso stvar brezplačno, seveda dokler jo bodo zmogli, sicer bo zopet vse skupaj — žalostno zaspalo!

Zalostni paradoks je, da če nimajo denarja dovolj, tudi do denarja ne moreš.

Prava poročila

o dogodkih doma in po svetu izveste v »Slovenskem domu«.

S svojimi romani vas prijetno zabava. — Naročite »Slovenski dom« takoj! Če ste njegov naročnik, imate pravico, da si kupite »Slovenčev koledar« le za 18 din. Za nenaročnike velja koledar 28 din. Za koledar s poslovnim delom je doplačati 6 din. Naročite takoj »Sl. dom« in »Sl. koledar« za 18 din.

Mariborski dogodki čez nedeljo

Maribor, 29. dec. V postelji se je obesil. 58 letni hlapec Marko Jurij iz Košakov je bil že dalj časa bolan. Ze večkrat je hotel iti v bolnišnico, pa je vedno odhod odložil. V noči na soboto se je v postelji obesil in so ga jutraj našli mrtvega.

Zasačena tihotapka. Marijo Tajmut so imeli že dolgo na sumu, da se bavi s tihotapstvom oziroma s prodajo tihotapskega blaga. Te dni so jo orožniki srečali, ko je stopala od državne meje proti Crni. V rokah je nosila vrč za mleko. Orožniki so jo ustavili in povpraševali, od kod pride in kaj nosi. V vrču je res imela mleko, pod obleko pa je imela skrit zavitek saharina. Ker je spoznala nevarnost, da ji saharin najdejo, je segla po zavitku in ga hotela odvreči v Mežo. Zavitek pa je padel na obrežje in tako so orožniki dobili dokaz, da se bavi z nedovoljeno trgovino. Na domu so ji naredili hišno preiskavo ter so tam odkrili nekaj saharina.

Ogenj uničil hlev. V Zg. Polskavi je na hlevu posestnice Matilde Koban nastal požar. Plameni so gospodarsko poslopje in hleve uničili in povzročili večjo škodo. Ni ugotovljeno, kako je požar nastal.

Med odbijače je zašel. Na postaji Pragersko se je pripetila huda nesreča. Poštni uslužbenec,

29-letni Franc Sober iz Sp. Polskave je nakladal na vlak vreče. Pri tem je zašel med odbijače vagonov, ki so ga stisnili ter ga poškodovali. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Zrtve poldiece. V mariborsko bolnišnico so bile prepeljane tri žrtve poldiece. 83 letna posestnica Kunigunda Matjašič iz Limbuša je padla na poldeneli cesti, ko se je vračala iz cerkve, in si zlomila desno roko v komolecu. 65 letni posestnik Alojzij Tomažič iz Zg. Dupleka je padel na cesti in zlomil levo roko, na domačem dvorišču pa je padla in si zlomila desno roko 73 letna zasebnica Terezija Limovšek iz Slov. Bistrice.

Plačilni listek je ponarenil. Pri cestnih delih okrajnega cestnega odbora je bil zaposlen neki Jožef Esih iz Križevcev. Ko je delo zapustil, mu je delovodja izstavil plačilni listek, s katerim bi se moral zgledati na cestnem odboru, da bi likvidiral račune. Mož se je na cestnem odboru res zgledal. Predložil je pa ponarejen plačilni listek, s katerim je neupravičeno dvignil 600 din. Orožniki sedaj Esiha iščejo, vendar se jim zna spretno skrivati.

Smrtna kosa. V Slovenski ulici št. 40 je umrla 83 letna mestna uboga Marija Furlan, v bolnišnici pa 18 letna Pavla Obrovnik. Naj v miru počivata, sorodnikom naše sožalje!

Darujte za šolske kuhinje!

V Sloveniji je po sedanjih podatkih okrog 70.000 otrok, ki obiskujejo šolo. Ti otroci nimajo zadostne hrane. Med njimi je celo nekaj deset-tisočev, ki dobesedno gladujejo. Unija za zaščito otrok sprejema skoraj vsak dan številne obupne prošnje od svojih krajevnih odborov, šolskih ravateljstev, občin, društev, javnih mladinskih zaščitnih delavcev itd. da naj bi se nakazale njihovega kraju ali šoli podpore, bodisi v denarju, bodisi v živilih.

V tem pogledu je dejansko stanje najobupnejše v onih hribovskih občinah in naseljih, kjer so potrebe resnično največje, ki pa so tako skrite, da se jih le malokdo spomni, kadar je treba pomagati. Dolžnost vseh nas Slovencev je, da pomagamo tem otrokom. Sredstva Unije so premajhna, da bi bilo mogoče uslišati vsaj najnujnejšim prošnjam. Javnih kreditov v te svrhe ni.

Tako nam ostaja na pragu letošnje negotove zime edina pot, prositi vse one, ki bi lahko kaj dali, da prispevajo. Zato s tem člankom naprošamo vso slovensko javnost, ustanove, društva, zasebnike itd., da pomagajo tešiti glad svojega naroda. Poslijte svoje prispevke ali v denarju ali v živilih. Kar koli je uporabljivo, vsebo Unija hvalčno pre-

jela. Denar pa nakazujte na pošto ček, račun št. 13.882 s pripombo: »Za šolske kuhinje«. Kilično in vrsto hrane, ki jo je javnost pripravljena nakloniti stradajočim otrokom, sporočite Uniji, da vam bo dostavila obvestilo, kam jo lahko pošljete oziroma kam jo lahko pride iskati. Vse, kar boste poslali, bo Unija izključno porabila za prehrano stradajočih otrok.

Vse, ki imajo radi naše otroke, ki jih skrbi naš mladi rod, prosijo Unija, da vzamejo ta poziv na znanje.

Imena darovalcev bo Unija priobčila v časopisu. Lokal Unije je na Aleksandrovi cesti št. 4.

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Denar za Silvestrovo dobite, če nam iz podstrešij in kleti prodaste nerabno železje, kovine, steklenice in drugo. Plača najbolje »Metallus«, Gospodarska 16.

Prostovoljna gasilska četa Bizovik

javlja vsem članom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš dolgoletni član in častni član, gospod

IVAN BRESKVAR

Pogreb našega tovariša bo v ponedeljek, dne 30. decembra ob 15 iz hiše žalosti v Bizoviku na farno pokopališče v Bizoviku.

Bizovik, dne 29. decembra 1940.

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 30. decembra: Evgenij. Torek, 31. decembra: Silvester.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste-Zaloška cesta 47.

Podružnica SVD Šiška ima svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom v petek, dne 3. januarja 1941 ob 19 v deški ljudski šoli v Sp. Šiški. Uvod bo strokovno predavanje. Vabimo vse člane za točno udeležbo.

Važno za rezervne oficirje. S 15. januarjem 1941 se prično prostovoljni tečaji za strokovno izpopolnjevanje rezervnih oficirjev glavnih rodov vojske. Tečaji bodo organizirani v obliki predavanj, diskusijskih večerov in oglednih vaj na terenu, predvsem iz vidika sodobnih vojniških izkustev. Podrobnejša pojasnila dobe rezervni oficirji pri pododbirih in poverjenistvih Zdrženja rezervnih oficirjev. Za Ljubljano in bližnjo okolico sprejema prijave zaključno do 5. januarja 1941. ljubljanski pododbor: Zvezda — Kongresni trg. Vabijo se vsi rezervni oficirji, da se teh večernih tečajev v čim večjem številu udeležijo.

Koroške narodne naprave je uporabil skladatelj Matija Tome v svoji »ridelni suiti« Nizki rejci, ki jo bo danes zvečer izvajala Ljubljanska Filharmonija na simfoničnem koncertu UJME pod taktirko D. M. Šijanec v veliki uniojski dvorani. Na narodno tematično se opira tudi »Rapsodično kolo« Filipa Bernarda; snov je zajeta iz »Turjaške Rozamunde«. To delo nam bo tolmačil mladi dirigent Samo Hubad. Največji del sporeda pa dirigira Mito Zebre in to poleg svojega dela tudi Osterca in Lajovica (Pesem jeseni). Vstopnice se dobe v Matični knjižnici, sporedi istotam.

Za zimsko pomoč so podarili v počaščenje spomina pok. dr. Antona Korošca: 700 din uradništvo Hranilnice dravske banovne, 700 din uslužbenci Mestne hranilnice ljubljanske, 300 din Slovensko čebelarstvo v imenu vseh slovenskih čebelarjev, 500 din hotel Metropol-Milke, 1500 din direkcija drž. železnice v Ljubljani namesto venca na krsto bivšega večkratnega prometnega ministra, 200 din g. dr. Josip Prodan in g. Pungartnik Milko, 300 din Savez nesamostojnih zobotehnikov Jugoslavije; namesto cvetja na krsto pok. dr. Miljutina Zarnika je podaril mestni gradbeni direktor v p. g. inž. Matko Prelovšek 100 din, g. dr. Miran in g. inž. Marko Bleiweis-Trestniška po 100 din. Vsem darovalcem za zimsko pomoč izreka najtoplejšo zahvalo odbor.

Tudi letos bo Frančiškanska prosveta na Silvestrovo razvedrila svoje prijatelje. Videli boste nad vse zabavno burko »Trojčice« in posegli v fakijske tajne, v katere Vas bo popeljal g. Pust pod naslovom »Čire-čare«. Začetek ob 9 v frančiškanski dvorani. Vstopnice v predprodaji na Silvestrovo ves dan pri Elagajni.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — začetek ob 8 zvečer

Ponedeljek, 30. decembra: Zaprti. Torek, 31. dec.: ob 21: »Ciganici«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Sreda, 1. januarja, ob 15: »Ugrabljeni Sabince«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene.

Silvestrovanje v dramskem gledališču. Jožek in Ježek, priljubljena peva iz radia; bosta nastopila pri predstavi Fr. Milčinskega burke »Ciganici«. Pri tej igri je vnesenih nekaj pevskih vložkov, ki jih bosta pela. P. n. obištevno opozarjamo na nastop teh dveh znanih humoristov, ki jih bo imelo tako priliko spoznati. Avtor te tridejanske burke je orisal v tej zabavni zgodbi originalne figure iz sodnijskega, igralskega in malomeščanskega sveta. Dejanje se godi na sodnji in v gostilni v majhnem podeželskem mestu. Režiser: prof. Šest. Opozorjamo na začetek predstave, ki bo ob 21 in na znižane cene.

OPERA — začetek ob 8 zvečer

Ponedeljek, 30. decembra: zaprti. Torek, 31. decembra: ob 21: »Grof Luksemburški«. Izven. Znižane cene. Sreda, 1. januarja, ob 15: »Angel z avtom«. Mladinska opera. Izven. — Ob 20: »Carmen«. Izven. Gostovanje Elze Karlovčeve.

RADIO

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 30. decembra: 7.00 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. 12.00 Slike iz Rima (plošče). 12.30 Poročila, objave. 13.00 Napovedi. 13.02 Domači trio. 14.00 Poročila, objave. 17.30 Sramel »Skranček« 18.10 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj). 18.30 Plošče. 18.40 Protestantovska doba med Slovenci (gosp. prof. Simon Lenarčič). 19.00 Napovedi, poročila, objave. 19.25 Nacionalna ura. 19.50 Hudomušnost (g. Fr. Lipah). 20.00 Rezervirano za prenos. 21.30 Preženo skrb (plošče). 22.00 Napovedi, poročila. — Konec ob 20.20.

Torek, 31. decembra: 7.00 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. 12.00 Češki plesni napovedi (plošče). 12.30 Poročila, objave. 13.00 Napovedi. 13.02 Opoldanski koncert Rad. ork. 14.00 Poročila. 17.30 Zvonjenje. 17.35 Salonski kvartet. 18.10 Naše gospodarstvo leta 1940 (g. Drago Potočnik). 18.30 Prenos zahvalne molitve iz frančiškanske cerkve. 18.40 Propad Kijevske kneževine (g. F. Terseglav). 19.00 Napovedi, poročila, objave. 19.25 Nacionalna ura. 19.40 Schumann: Karnevalska suita op. 9 (plošče). 20.00 Silvestrovanje. — Sodelujejo: gđ. Poldka Zupanova (sopran), g. Mirko Premelj (bariton), g. Tone Petrovič (bariton), g. Angel Jarc (tenor), Jožek in Ježek, kvartet sester Stritarjevih, pevski zbor Krakovo-Trnovo ter Radijski orkester, Radijski jazz, Domači trio, duet bratov Golobov, g. Avgust Stanko. — Klavirska spremljava g. prof. M. Lipovšek. — Vmesne prizore napisal Fran Lipah, izvajajo člani Radijske igralne družine. — Konferansa: g. Stane Lever. Vodstvo večera: g. Jože Zupan. — Konec ob 0.30.

Drugi programi

Ponedeljek, 30. decembra: Belgrad: 21.10 Simf. konc. — Zagreb: 20 Nar. pesmi — Bero-münster: 20 Ork. konc. — Budimpešta: 19.20 Filh. konc. — Praga: 18.10 Zab. gl. — Solija: 21 Simf. konc. — Sottens: 20 Valčki — Stockholm: 20.30 Zbor in orkester.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Prepričevalna zmaga »Ilirije« nad zagrebškim »Haškom«

Silva Palme, ki se ji pozna izvrstna dunajska šola, je navdušila Zagrebčane

Zagreb, 29. decembra.

Na neprikladnem drsalističnem ZDK so danes nastopili hokejisti ljubljanske Ilirije proti zagrebškemu Hašku, ki je bil pred tednom dni gost naše Ilirije. Kljub mrazu je tekmo gledalo 400 ljudi. Z velikim zanimanjem so sledili igri in drsalnemu programu, ki so ga izvajali člani ljubljanske Ilirije Silva Palme, Tuma, Bettelo in Biber.

Ilirija — Hašk 7:0 (2:0, 0:0, 5:0)

Moštvi sta nastopili v teh-le postavah: Ilirija: Rihar, Žitnik, Pogačnik, Gregorič, Pavletič, dr. Gogala, Morbacher, Eržen, Aljančič, Kroupa. Hašk: Holubek, Popovič, Berghauser, Knebl, Hemmerling, Stipetič, Galecki, Starčević, Kovačič. Kot se vidi že iz postav, je nastopil v moštvo Haška najboljši hrvaški igralec Stipetič, član ZKD, ki pa tudi ni mogel preprečiti visokega poraza Haška. Moštvo

Ilirije je bilo ves čas gospodar položaja. S svojim večjim tehničnim znanjem, rutino, mnogo boljšim drsanjem in hitrostjo je prisililo nasprotnika, da je bil ves čas igre le v obrambi, kar je poleg premajhnega igrišča glavni vzrok, da ni Ilirija zmagala z visokim dvoštevilčnim rezultatom. Moštvo Ilirije zaradi premajhnega igrišča ni moglo razviti igre in tako je bilo pred golom Haška vedno preveč palic, drsalci in nog, da bi našla ploščica pot v mrežo. Šele v zadnji tretjini igre se je pokazala prava moč obeh moštev, ki je izražena v obliki petih golov. Igralci so vsi izvrstni drsalci in tudi dobri tehniki, toda vsekakor je bil najboljši med njimi Žitnik, ki je bil duša moštva ter je preigral nasprotnika po svoji dragi volji. Rihar v голу ni imel dela. Dve do tri nevarnosti pa je mirno in spretno rešil. Napad je bil dober in je dal mnogo dela vratarju Holubku, ki je z veliko srečo in tudi znanjem rešil svoje moštvo katastrofalnega poraza. Moštvo Haška je igralo ves čas podrejeno

vlogo. Poleg drsalcev, ki se niti dobro drsati ne znajo, ima Hašk odličnega Hemmerlinga, ki je bil povsod in je z vratarjem rešil vsaj to, kar se je rešiti dalo. Hemmerling, Holubek in Stipetič so se zelo potrudili. Tekma je bila zelo ostra, vendar vsekakor fair, tako da sodnik, ki se prav lahko primerja z moštvo Haška, ni imel težkega dela. Gole so zabili dr. Gogala tri, Pavletič dva, Aljančič in Gregorič pa po enega.

V odmoru so nastopili, kakor že omenjeno, drsalci Ilirije, ki so za svoja izvajanja želi topla priznanja. Zelo je ugajala državna prvakinja Silva Palme, pri kateri se je opazila izvrstna šola svetovnega prvaka, Dunajčana Schäferja. Prav posebno je bila ljubka v gorenjski narodni noši ter je žela za svoj nastop in znanje veliko priznanja. Tudi ostali so bili dobri, toda opazilo se je, da se je drsalna sezona šele začela in še niso dosegli svoje najboljše forme.

Slovenski javnosti

Te dni se obrača Slovensko društvo za raziskovanje in zatiranje raka v Ljubljani z dopisi na slovensko javnost, da bi ga podprlo v njegovih prizadevanjih v borbi proti tej bolezni. Društvo je v tesni zvezi z banovinskim zavodom za raziskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani in je navezano, da lahko vrši uspešno svoje človekoljubno delo, na široko podporo vse javnosti.

Društvo nima same namena da podpira znanstveno raziskovanje te bolezni, marveč tudi da s propagando pouči najširše sloje, kako potrebno je pravočasno zdravljenje in možna zaščita proti raku. Ima pa tudi namen, da podpre revne bolnike ter jim omogoči dolgotrajno in drago zdravljenje. Vse dosedanje izkušnje so pokazale, da pride do 80% bolnikov prekasno na zdravljenje, deloma zaradi nepoučenosti, a še več zaradi slabih socialnih prilik, v katerih živijo.

Društveni odbor se je z vsemi silami zavzel za to dobro stvar in upanju, da bo za svoje delo našel popolno razumevanje javnosti. Saj vsak posameznik, kakor tudi pravna oseba, stori mnogo, če se priključi društvu kot ustanovni, podporni ali redni član.

Da se izognemo vsaki zlorabi te akcije, prosimo vsakogar, ki ima namen društvo podpreti, da uporabi položnico Hranilnice dravske banovine ali pa nakaže svoj prispevek neposredno blaginiku.

Božični namizni teniški turnir SK Mladike

SK Mladika je izrabila proste dneve ob priliki božičnih počitnic in priredila table teniški turnir, katerega so se udeležili vsi ljubljanski klubi in SK Bratstvo z Jesenice. Udeležba je bila kar zadovoljiva. Moštev je nastopilo devet, od teh jih je sam prireditelj postavil pet, ostali klubi pa po enega. Seniorjev je nastopilo dvajset, osem dvojic in deset novincev. Rezultati so sledeči:

Moštev:

- Mladika I. z zmagami nad Mladiko V. 3:0, Planino 3:1, Mladiko II. 3:0.
- Mladika II. z zmagami nad Bratstvom 3:0, Hermesom 3:2.
- Planina z zmagami nad Mladiko III. 3:2.

Seniorji:

- Marinko z zmago nad Strojnikom z 2:1, in Lacknerjem 2:0 (21:10, 21:18).
- Lackner z zmago nad Belakom 2:0.
- Strojnik R.

Novinci:

- Trtnik z zmago nad Hočevanjem 2:0 (21:13, 23:21).
- Hočevan.

Double:

- Marinko, Bogataj z zmago nad Recek-Tršinar 2:1 in Belak-Blažič 2:1 (15:21, 21:13, 21:16).
- Belak, Blažič z zmago nad Strojnik-Medved 2:0.
- Recek, Tršinar.

Ferencvoroš — Rapid 4:3

V Budimpešti se je odigrala povračilna tekma med gornjima nasprotnikoma. Končala se je z izidom 4:3.

Peč, mizni štedilnik, peč na žaganje, predpečni ščitnik in drsalke ugodno prodaja Metalia, Gospodarska 16.

Delo okrajnega cestnega odbora v Litiji

Seja okrajnega cestnega odbora v Litiji je bila 19. decembra. Predsednik Mahkovec se je spomnil umrlega voditelja Slovencev, dr. Antona Korošca, in pozval zborovalce, da počaste njegov spomin s trikratnim »slava«. Potem je predlagal, da se pošlje brzojavni pozdrav nasledniku pokojnega voditelja senatorju dr. Francu Kulovcu. Predlog je bil z navdušenjem sprejet.

Obširno poročilo je nato podal načelnik okrajnega cestnega odbora g. Mahkovec. V tekočem letu je bilo v delu več večjih del. Popravljen je bil leseni most čez Savo na Savi, ki je veljalo okrog 60.000 din, od katerih je banska uprava prispevala iz svojega proračuna 30.000 din. Ob banovinski cesti II-134 Ljubljana-Sv. Jakob-Litija-Polšnik-Tihoboj-Mirna je bila v Litiji od Rebeca do Drmota izvedena kanalizacija za okrog 10.000 din; na Vačah ob banovinski cesti II-132 Zelodnik-Moravče-Vače-Hotič je bila urejena občestna kanalizacija za 14.000 din; na banovinski cesti II-186 Radeče-Brezovo je podjetnik Krhlikar iz Litije zgradil dva prepušta za 46.805,73 din; podjetnik Gorenc iz Litije gradi točasno železobetonski most v Pasjaku na banovinski cesti II-134 za približno 60.000 din.

Za odpravo poškodb, ki so nastale zaradi velikih poplav v juliju in avgustu t. l. v Hotiču in St. Juriju pri Litiji in v okolici občine Mlinše, je bilo izdanih do sedaj nad 40.000 din iz sredstev proračuna, banska uprava v Ljubljani pa je za to posebej prispevala 20.000 din.

Razširila se je subvencionirana cesta Litija-Smartno na Frčici pod litijkim pokopališčem za 14.058 din; v Pustem Javorju v Temeniški dolini prelaga okrajni cestni odbor iz svojih sredstev in prispevkov banovine banovinsko cesto Litija-Javor-

je-Ploska. Ta dela so do sedaj veljala okrog 100.000 din; gradi se tudi podaljšek banovinske ceste II-180 Glogovnica-Dob, za kar je bilo letos izdanih 30.000 din.

Hudo neurje je naredilo veliko škodo na cesti Zagorje-Kotedrež. Da so cesto vsaj za silo popravili, je odbor nakazal občini Zagorje 5000 din, banska uprava pa je nakazala iz svojega proračuna 22.000 din, obenem pa je tudi dovolila cestnemu odboru, da za to cesto lahko porabi 28.000 din.

Stroški za gramoz so do sedaj znašali 247.785 dinarjev 9 par.

Zborovalci so soglasno sklenili, da se nabavi drobilec za drobljenje gramozu iz sredstev proračuna za leto 1941-42, to pa pod pogojem, če bo tudi banska uprava prispevala vsaj polovico k nabavi.

Na predlog predsednika g. Mahkovca je odbor soglasno sklenil, da se izplača vsem občinam v območju litijskega okrajnega cestnega odbora, razen Zagorja in Litije, podpora za vzdrževanje občinskih cest po 2500 din. Občina Zagorje je že ob priliki letošnjih poplav prejela 5000 din, občini Litija pa se je odobrilo 1000 din. Med revnejše občine bo naknadno razdeljen razpoložljivi znesek.

Odbor je na predlog podnačelnika g. Pevca odobril letni obračun za računsko leto 1938-39, ki izkazuje 1.926.973,70 din dohodkov in 1.889.180,02 din stroškov. Zoper obračun, ki je bil razgrnjen na vpogled v vseh občinah okrajnega cestnega območja, ni bilo pritožb ali ugovorov.

Iz vsega poročila se vidi, da se vodstvo okrajnega cestnega odbora trudi, da bi razpoložljive zneske res porabilo v pravi namen — to je za zboljšanje naših cest!

Če si dva kupita enako suknjo...

Svojevrsten prepir pred ljubljansko kavarno, o katerem bo moral zadnji besedo spregovoriti sodnik

Vsakovrstne tatvine se vedno bolj množe po Ljubljani. Zelo priljubljeni predmeti tatinskega udejstvovanja so n. pr. kolesa, dežniki in suknje po javnih lokalih in slično. Da bi si pa gospodje ponujali suknje drug drugemu, kaj takega se pa še ni zgodilo.

V kavarno sredi Ljubljane sta na božične praznike zašla dva gospoda. Usoda je hotela, da sta si oba nabavila pred časom suknje v isti konfekcijski trgovini, prvi preje, drugi nekoliko pozneje. Zato je bila pač tudi suknja prvega nekoliko bolj ponošena! Gospoda se do usodnega srečanja v kavarno preje nista prav nič poznala. Čim je prvi gospod hotel zapustiti lokal, je drugi ogorčeno stekel za njim in javno pred lokalom ugovarjal, da je ta suknja ukradena. Javno ga je torej obdolžil tatvine!

Nastal je zato tudi javen škandal. Šele v lokalu so ugotovili, da sta vsega tega krivi — enaki suknji. Vse bi se dobro izteklo, da ni drugi gospod sedaj zopet ugovarjal, da je suknja na gospodu A, pravzaprav last gospoda B, in da jo je namenoma oblekel, ker je pač manj ponošena. Vsak teh dveh gospodov je ogorčeno trdil, da je boljša suknja njegova. Prišel je stražnik, ni pa mogel o stvari pravilno razsoditi. Kako naj bi pač vedel, kdo ima prav. Gospoda sta se legitimirala ter trdila, da bosta od trgovca prinesla dokaze, da sta tam kupila suknje in kdaj. Eden njiu je celo trdil, da to suknjo nosi samo ob nedeljah, zato je boljša. Drugi je dokazoval, da izredno pazi na obleko!

Zaenkrat sta obdržala suknji, prvi slabšo, drugi boljšo. Oblečena vse dokaze ter odšla domov. Končno besedo bo moral spregovoriti — sodnik!

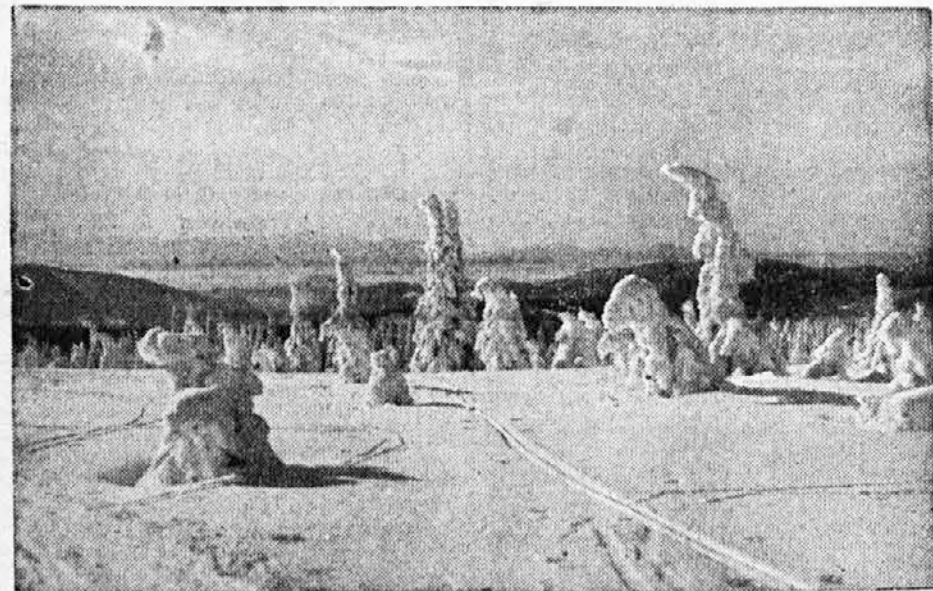
Konjiški okraj potrebuje normalnotrno železno

Konjiški okraj je precej industrijski, saj se nahaja v njem lepo število industrijskih podjetij in drugih manjših obratov, od katerih jih je največ v dolini Dravinje in v njeni bližini. Razen tega je zelo razvita lesna trgovina, ki je takorekoč najvažnejši izvozni produkt naših krajev poleg sadja in premoga ter manjše količine vina.

Navedene gospodarske panoge datirajo večinoma iz dobe pred svetovno vojno, le industrija se je v manjši meri pri nas povečala z ustanovitvijo ene tovarne v Zrečah, kar pa ne pomeni kakšen večji plus. Ze tedaj je gospodarska potreba narekovala zgraditev normalnotrno železnice, kar pa se je na žalost spregledalo zaradi gospodarske kratkovidnosti, kakor danes pravijo vsi pametni ljudje v konjiški dolini. Nibče od odločujočih tedaj ni pomislil, da niso kraji z industrijazacijo in gospo-

darskim napredkom na višku, temveč, da se je šele pričelo z dviganjem.

Po krivdi nekaterih ljudi, ki imajo interes na tem, da je v konjiškem okraju čim manj tovarn in obratov, kjer bi bilo zaposlenih mnogo delavcev, kateri danes nimajo kaj delati in jesti, se po vojni industrijazacija okraja ni dvignila; vendar pa upamo, da bo prišel čas, ko bo ob Dravinji še več tovarniških dimnikov kot jih je danes. Ne bili bi pa tedaj mnogo bolj upravičeni govoriti o potrebi po normalnotrni konjiški železnici kot smo danes, kajti naše gospodarstvo bi z direktnim prevozom pridobilo mnogo več na prevoznem času in prodajni moči. Industrija, natovarjanje kamna in premoga, sleherni jesen izvažanje velikih količin sadnega pridelka in vse ogromno lesno bogastvo, ki se producira s Pohorja dan za dnem skupno s poživljeno bodočnostjo v gospodarskem oziru, se izražajo v zahtevi po normalnotrni železnici. Z njo bi se v gospodarstvu konjiškega okraja pričel nov čas splošnega razvoja.

Težko je najti pokrajino, ki bi bila po svojih številnih lepih zdraviliščih, po svojih ljubkih letoviščih in planinskih domovih z vsemi pokrajinskimi in klimatičnimi prednostmi tako lepa in vabljiva, kot je svet ob naši severni meji. Severna Slovenija pa je tudi izredno ugoden zimskošportni in zimski turistični predel z nešteti turističnimi kraji in postojankami, ki imajo tudi pozimi vse pogoje za prijetno bivanje. Tam lahko doživljate ves zimski čar. Krasna zimska narava, ugodno podnebje, odlična oskrba in zmerne cene — to so glavne odlike zimskih turističnih krajev v severni Sloveniji. Ljubitelji zimskega športa je dana možnost bogate izbire za udejstvovanje, v prvi vrsti v smučanju. Valovite kope, prostrane planine, zanimivi spusti, številne možnosti za breznaporne smuše izlete, težji smučarski tereni in alpskih predelih, med vsem tem lahko izbira smučar tudi začetnik. Tudi glede bivanja in oskrbe se turistu in športniku nudi bogata izbira: prvostorinski hoteli v večjih mestih, lepo urejeni planinski hoteli, planinski domovi, planinske kočice, več ali manj skromne gostilne v planinskih vaseh.

Vsem našim turistom dobro znano Pohorje predstavlja pozimi ogromno področje odličnih smuških terišč. Na pogled enolični greben Pohorja, z največjo višino 1543 m, s širokimi temeni, edinstveno blagimi kopami in prostornimi planinam, nudi smučarju najrazličnejše možnosti za kratke in daljše izlete, za spuste in za vaje, tako za začetnika kakor tudi za najbolj izvežbanega smučarja. Na blizu 50 km dolgi smuški turi preko vsega grebena Pohorja najde smučar v razmeroma kratkih razdaljah celo vrsto planinskih hotelov, domov in koč. Ta tura je na ta način izvedljiva tudi za manj izvežbanega smučarja, ki ima možnost, da se že po kratkem izletu ustavi in spočije v planinskih postojankah, ki so udobne za bivanje in nudijo najboljšo oskrbo.

Poleg Pohorja je v severni Sloveniji še več drugih znanih in ugodnih zimskošportnih in zimskih turističnih predelov. Na obronkih Pohorja in ob njegovem podnožju leži cela vrsta zimskih turističnih krajev, kakor Ribnica na Pohorju, Sveti Lovrenc na Pohorju, Ruše itd. Važno središče zimskega športa so tudi Savinjske Alpe s svojimi visokopalmskimi smučišči in v njihovem obsevu Prekarska Logarska dolina z modernimi hoteli. Od ostalih zimskih turističnih krajev navajamo še planino Goltje nad Mozirjem, dalje Smrekovec z idilično Kočo na Smrekovcu, od koder so najlepši smuški izleti v planinske predele s prostornimi in odličnimi smuškimi terišči. Končno omenjamo še priznane lepe alpske smučarske terene na Peci nad Mežico in Črno in pod Plešivcem ali Uršljo goro prijeten zimski turistični kraj Guštani-Kotlje, kjer najdemo posebno začetniki, pa tudi stari smučarji, izredno lep smuški svet.

Kdor želi obiskati severno Slovenijo zaradi zimskega športa ali za zimsko bivanje, ne bo v zadregi glede izbire. Z nasveti pa mu bo rad postregel turistični urad.

Med ameriškimi Slovenci

V Minnesoti je 11. novembra umrl slovenski misijonar med Indijanci in zlatomašnik, rev. Simon Lampe, OSB. Umrli je v Bemidja bolnišnici, nedaleč od svoje misijonske postaje Redlake. — Od ameriške Slovenije se je poslovil eden najstarejših njenih duhovnikov. Pokojni je bil rojen dne 5. dec. 1865 in sicer na Brezovici pri Ljubljani. — V Clevelandu O. sta slavila zlato poroko mr. in mrs. Frank in Frances Pangeršič. Poročila sta se pred 50. leti v Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. Zlati ženin je prišel v Ameriko l. 1903, njegova soproga, po domače Mihelnova Franca iz Zagarskega vrha, fara Javor pri Ljubljani, pa je prišla v Ameriko l. 1909. Slavnost zlate poroke je bila v cerkvi sv. Vida. — V Clevelandu O. je umrl rojak Louis Lekše, v starosti 65 let. Pokojni je bil doma iz fare Leskovec pri Krškem in je prišel v Cleveland pred 43. leti. Zapušča soprogo, sina in 3 hčere, v starem kraju pa enega brata. — V Russeletonu Pa. se je pri delu v jami smrtno ponesrečil rojak Frank Penko, star 51 let. Doma je bil iz Zareca na Notranjskem. — V Clevelandu je po dolgi bolezni umrl Dominik Koščak v starosti 52 let, ki je stanoval na East 172nd St. Doma je bil iz vasi Plešivca, fara Zalna pri Grosupljem na Dolenjskem. Zapušča ženo Uršulo. V Ameriki je bival 33 let in je bil član Ameriške legije. — V Clevelandu je na svojem domu na East 43rd Street umrla Neža Pižem, rojena Kumel iz vasi Podgozd pri Žužemberku na Dolenjskem. Stara je bila 64 let. Zapušča soproga, dva sinova in tri hčere. — V Trinidadu, Colo. je umrl rojak Frank Cesar v starosti 29 let. Rojen je bil v Ameriki in je umrl za posledicami poškodb, ki jih je dobil v premogovniku v Pennsylvaniji že pred petimi leti. Zapušča starše, brata in tri sestre. — V Clevelandu je umrl rojak Blaž Dolinar v starosti 63 let. Rojen je bil v Škofji Loki na Gorenjskem. V Ameriko je prišel leta 1903 ter se poročil z Ivano Korčič, doma iz Travnika pri Loškem potoku. — V Veroni, Pa. je umrla rojakinja mrs. Mary Sreut, rojena Slavec, doma iz Knežaka na Notranjskem v starosti 44 let. — V Jolietu Ill. je hotel enajstletni deček Laverne Študel skočiti na neko vozilo pri tem pa je prišlo do nesreče. Padel je pod kolesa, ki so ga smrtno poškodovala. — V Tire Hillu, Pa. sta bila na lovu po nesreči obstreljana rojaka Adolf Debeljak in Joseph Grabovšek, prvi v glavo, drugi v nogo.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustila 27. t. m. naša dobra žena, mati, teta in stara mati, gospa

Frančiška Čižman roj. Medved

trgovka in posestnica

Pogreb predrage pokojnice bo danes ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Tacen št. 73, na farno pokopališče v Smartnem ob Smrtno goro. Sveta maša zadušnica bo darovana 3. januarja 1941 ob 8 zjutraj v stolni cerkvi v Ljubljani.

Tacen, dne 30. decembra 1940.

Zalujoci soprog FRANC. — Sinova: JANEZ, FRANCE. — Hčerki: Marija, STEFANIJA — in ostalo sorodstvo